

آیت‌الله طالقانی در دادگاه فدائیان اسلام+عکس

۲۱ شهریور ۱۳۹۴ ساعت ۱۶:۴۸

آنچه پیش روی دارید، تصاویری است منتشر نشده از حضور هم‌دلانه مرحوم آیت‌الله سید محمود طالقانی در دادگاه گروهی از اعضای جمعیت فدائیان اسلام که در دوران صدارت محمد مصدق برگزار شد.

آنچه پیش روی دارید، تصاویری است منتشر نشده از حضور هم‌دلانه مرحوم آیت‌الله سید محمود طالقانی در دادگاه گروهی از اعضای جمعیت فدائیان اسلام که در دوران صدارت دکتر محمد مصدق برگزار شد.

در باب زمینه‌های این ارتباط و همدلی، مطالبی در ادامه آمده است که می‌تواند پژوهندگان حیات سیاسی مرحوم طالقانی و نیز فدائیان اسلام را به کار آید.

یک:

به شهادت اسناد تاریخی و نیز منقولات شاهدان، ارتباط شهید سید مجتبی نواب صفوی با آیت الله سید محمود طالقانی، پس از بازگشت وی از نجف به نیت مواجهه با احمد کسروی آغاز شد.

جمع کوچکی که به همراه این طلبه نوجوان «فدائیان اسلام» را تشکیل دادند، همواره «آقا سید محمود» را از حامیان و دوستان خویش می شمردند.

به طور مشخص و در ورای ارتباطات جزئی و مداوم، طالقانی دوباره و هربار در خطرترین ادوار، فدائیان اسلام را پناه داد. بار اول پس از آنکه عبدالحسین هژیر را مضروب و مرحله آغازین انتخابات دوره شانزدهم را عقیم ساخته بودند، طالقانی آنها را به ده «ورکش» طالقان رهنمون ساخت. نواب و واحدی و تنی چند از فدائیان اسلام در دوره حضور در طالقان، تلاش های تبلیغی دینی فراوانی را در این خطه سامان دادند که خاطره آن، هنوز در اذهان سالخوردگان طالقانی وجود دارد.

بار دوم پس از حمله به حسین علاء نخست وزیر وقت بود که بنا داشت برای امضای پیمان سنتو به بغداد برود. مظفر علی ذوالقدر او را در حیات مسجد شاه تهران و در مراسم ترحیم سید مصطفی کاشانی فرزند آیت الله سید ابوالقاسم کاشانی مضروب ساخت که

با دستگیری او، نواب و یارانش به زندگی مخفی روی آوردند.

طالقانی در چنین شرایطی با آغوش باز از این مغضوبان شاه استقبال کرد و ۴ شب تمام آنها را در منزل خود در امیریه تهران مخفی نمود.

این اقدام سید اما، برای او بی هزینه نبود، چه اینکه اندکی پس از خروج نواب و یارانش از منزل او، ماموران بدان خانه یورش بردند و او را دستگیر و روانه زندان ساختند.

دوستی «سید مجتبی» با «سید محمود» با شهادت نواب پایان یافت.

دو:

در آغازین روزهای صدارت دکتر مصدق - که با همکاری صمیمانه فدائیان اسلام بدین مسند راه یافته بود - خبری تعجب برانگیز در رسانه های آن روزگار نشر یافت. سید مجتبی نواب صفوی دستگیر و راهی زندان قصر شد!

بهبانه ای که برای این دستگیری نیز تدارک شده بود، جالب می نمود: نواب سالها قبل در شهر ساری، بر علیه شراب خواری سخنرانی و مردم را تهییج کرده است! آنان پس از سخنرانی وی وی بر دکان های مشروب فروشی حمله برده و هم اینک او بر اساس شکایت مشروب فروش، بازداشت شده است!! آگاهان امر اما، دانستند که در پس این صحنه آرای، داستانی دیگر وجود دارد.

ماجرا از آن جلسه ای آغاز شده بود که اعضای جبهه ملی به نواب و یارانش وعده دادند که در صورت قدرت یافتن، اجرای احکام اسلام دست خواهند زد، و چون دکتر مصدق اساساً تمایل و اراده ای برای این کار نداشت، برای درمان ماندن از اعتراضات رهبری فدائیان اسلام، چاره را در بازداشت وی دید.

از سوی دیگر نحوه مواجهه دربار با رویداد دستگیری نواب، نشان می داد که این مورد، از معدود مواردی است که بر سر آن با دکتر مصدق به تفاهم رسیده است.

شهید نواب صفوی در دوران صدارت مصدق السلطنه، ۲۰ ماه تمام در زندان ماند!

سه:

آقا سید محمود طالقانی از آغازین روزهای دستگیری دوستش سید مجتبی نواب صفوی به انتقاد از این رفتار دکتر مصدق و دکتر فاطمی پرداخت.

او به رغم خوش بینی به مصدق، این اقدام او را بر نمی تابید و بر این باور بود که باید هرچه زودتر به این ظلم خاتمه داده شود. روایت مهندس عزت الله سحابی در این باب: «مصدق که بر سر کار آمد، نواب و تعدادی از فداییان اسلام بازداشت شدند.»

مرحوم طالقانی بعضی از جمعه‌ها برای دیدار با آنها به زندان می‌رفت و چون با پدرم هم ارتباط داشتند، مسائل داخل زندان را برایشان نقل می‌کردند.

آن موقع طالقانی خیلی داغ بود و از رفتار بسیار بدی که در زندان با اینها می‌شد، خیلی ناراحت بود. خاطر من هست روزی در یکی

از جلسات میان مرحوم طالقانی و مرحوم مهندس حسینی، درباره این موضوع برخورد سختی صورت گرفت، چون حسینی عضو جبهه ملی بود از دولت دفاع می‌کرد و معتقد بود: حق دارند با فداییان این برخوردها را بکنند و طالقانی می‌گفت: به زندان‌ها بروید و ببینید چه برخوردهایی با اینها می‌شود! اینها که مدت محکومیتشان معلوم است و باید آن را تحمل کنند، ولی در زندان دارند اینها را خفه می‌کنند! می‌گفت: در زندان از یک طرف نیروهای دولتی با اینها درگیرند و از طرف دیگر هم توده‌ای‌ها دائماً با اینها درگیری ایجاد می‌کنند.

اکثر زندانیان فداییان اسلام در عرض هفت هشت ماه آزاد شدند، ولی خود نواب صفوی تا اوایل سال ۳۲ در زندان ماند و پس از آزادی از ایران خارج شد و به مصر و سایر کشورهای عربی رفت و لذا در جریان ۲۸ مرداد در ایران نبود.

چهار:

فدائیان اسلام چندی پس از بازداشت رهبر خویش، آنگاه که از طریق مراجعه و مطالبه نتیجه‌ای نگرفتند، به تحصن در زندان قصر روی آوردند.

جمعی از آنان در یکی از دیدارهای هفته‌گی خود با نواب، حاضر به خروج از زندان نشدند و تنها چاره را آزادی رهبر خویش دانستند.

در این لحظات جمع زیادی از قوای نظامی با آمادگی قبلی و به دستور دکتر فاطمی به آنان یورش بردند و با تمامی قوا به ضرب و شتم ایشان پرداختند.

شاید دردوران صدارت مصدق‌ضرب و شتم فدائیان اسلام در زندان، درعداد خشن‌ترین برخوردها در نوع خویش باشد.

پس از آن، دستگاه قضایی مصدق درصدمحاکمه فدائیان اسلام برآمد و برای آنان که در زندان متحصن شده بودند، پرونده‌ای ساخت و پرداخت.

در روزهای محاکمه فدائیان در دادگاه مصدق، حاشیه‌های فراوانی ایجاد گشت که یکی از آنها، حضور همدلانه طالقانی در کنار سایر حامیان تماشاچی فدائیان اسلام در دادگاه بود که هم اینک تصویر آن را پیش روی دارید.

در این دادگاه‌ها، پس از طرح ادعاهای دادستان، شهید سید محمد واحدی به دفاع از متهمان می‌پرداخت که در دیگر تصویر

پنج:

سالها از شهادت نواب گذشت و انقلابی بزرگ طومار سلطنت شاه را درهم پیچید.

علاقمندان دکتر مصدق با برگزاری مراسمی در احمدآباد، تصمیم به احیای نام وی داشتند. طالقانی که در پس این اقدام خودنمایی و گروه گرایی آنان را لمس می کرد، به احمدآباد شتافت و با سخنرانی مطول و پرنکته خود - که از انتقاد به دکتر مصدق نیز خالی نبود - تریبون را به هیچ یک از آنان نسپرد.

از فرازهای شاخص سخنان او در آرامگاه دکتر مصدق، تجلیل وی از فدائیان اسلام به عنوان پیشتازان انتخابات آزاد و ملی شدن نفت بود.

حاضران در آن محفل که چهره هایی چون: علی شایگان، کریم سنجابی، مهدی بازرگان، داریوش فروهر، مهدی آذر، مسعود رجوی، موسی خیابانی و... الخ بودند نمی توانستند تعجب و مخالفت خود را با احیای نام نواب و یارانشان هم در کنار آرامگاه دکتر مصدق پنهان دارند و از آن روز بود که با ابتکار طالقانی، بازخوانی کتاب قطور مبارزات فدائیان اسلام، مجدداً آغاز گشت...

منبع: فارس

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۱۵۱۵/آیت-الله-طالقانی-دادگاه-طالقانی-اللهم-آیت-۳۱۵۱۵>